İBB'DE SÖZEN DÖNEMİ

Nuretttin Sözen, 1989 yerel seçimlerinde Sosyaldemokrat Halkçı Parti'den İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına seçildi. Göreve geldiğinde iktidarda ANAP hükümeti vardı.

1937'DE DOĞDU

Nurettin Sözen 1937'de Sivas'ta doğdu.İstanbul Erkek Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. 1978'de Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde kulak-burun-boğaz dalında profesör oldu. 1982-1983 yılları arasında Cerrahpaşa Tıp Fakültesi dekanlığı ve İstanbul Üniversitesi rektör yardımcılığı yaptı.

1989'da İBB Başkanı oldu...

CHP Gençlik Kolları ve Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı gibi derneklerde siyasal eylemlere katılan Sözen, 1989 yerel seçimlerinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına seçildi. Belediye Başkanlığı döneminde 1992 yılının Eylül ayında İstanbul Metrosu'nun (Taksim-4. Levent) inşaatı başladı.
İstiklal Caddesi yayalaştırılarak 1961'de seferlerine son verilmiş olan nostaljik tramvaylar tekrar hizmete girdi.

İMAR HAREKETLERİ

1989 yılında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Nurettin Sözen 1994 seçimlerine kadar bu görevini sürdürmüştür. Sözen'in ilçe belediyelerle "yetki çatışmaları" yaşadığını ve "ANAP'ın yerleştirdiği kurallarla, sosyal demokrat belediyecilik yapma gerilimini yaşadığını" belirtmiştir.Nurettin Sözen dönemindeki önemli planlama faaliyetlerinden ilki, uzun yıllar boyunca hazırlanması gerekliliği vurgulanan ancak gerçekleştirilmeyen Tarihi Yarımada Planı'nın hazırlatılması olmuştur.

TARİHİ YARIMADA'YA YENİ PLAN

Tarihi Yarımada'ya ilişkin hazırlanan 1/5000 ölçekli planlar, 22.8.1990 tarihinde belediye meclisince onaylanarak, İmar ve İskan Bakanlığı ve Koruma Kurulu'na gönderilmiş ve 1 ay itiraz süresi verilmiştir. Bu süre içinde meslek odalarının itirazda bulunmuş, Büyükşehir Belediyesi bu itirazları değerlendirmeye almış ve çeşitli düzeltmeler yaparak 4 Eylül 1990 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir

KARAR 1994'TE İPTAL EDİLDİ

Mimarlar Odası'nın itirazı üzerine alınan İstanbul 4. İdare Mahkemesi 17.11.1994 tarihli kararında "planın yaşama geçirilmesi halinde İstanbul tarihi siluetinde, kentsel arkeolojik kaynaklarında, tarihi dokusunda ve toprak üstü kültürel değerlerinde geriye dönüşü mümkün olmayan kayıplar verilmesine neden olacağı anlaşılmakla, planın uygulanmasında kamu yararı bulunmadığı sonucuna ulaşılmış" denilerek, plan iptal edilmiştir

PARK OTEL KRİZİ

Göreve geldiği zaman Bedrettin Dalan döneminde başlatılan Park Otel inşaatını durdurmak için girişimlerde bulunan Nurettin Sözen, 1993 yılında Danıştay'ın tüm proje ve ruhsatları iptal eden kararı üzerine, Park Otel'in yıkımına 29 Kasım 1993 günü başlamıştır

METRO ÇALIŞMALARI

Kentin trafik sorununu çözmek için toplu taşımacılık ve raylı sisteme ağırlık veren Sözen, göreve başladığı ilk sene içerisinde Topkapı-4.Levent arasında metro ve boğazın iki yakası için tüp geçit projelerini gündeme getirmiştir. Taksim-4. Levent metrosunun temeli 11 Eylül 1992 tarihinde atılmış ancak proje 16 Eylül 2000 tarihinde tamamlanabilmiştir

METRO HATTI 20 KM'YE ULAŞTI

Bir diğer raylı taşıma sistemi ise Aksaray-Sirkeci tramvayıdır. Tramvayın ilk etabı olan Aksaray-Çarşıkapı hattı 9 Haziran 1992 tarihinde yolcu taşımaya başlamıştır. Nurettin Sözen döneminde Aksaray-Otogar hafif metrosu, Aksaray-Sirkeci cadde tramvayı ve Tünel-Taksim nostaljik tramvayıyla birlikte toplam 20,8 km raylı sistem devreye girmiştir.

GÖKKAFES

İSTANBUL'UN SİLÜETİNİ BOZAN YAPILAR

Nurettin Sözen İstanbul Belediye Başkanlığı'na geldiği zaman Dalan döneminde başlatılan ve aralarında Be-Sam yolu, sahil ve meydan düzenlemeleri, 5 yıldızlı oteller zinciri de bulunan 100'e yakın projeyi durdurmuş, "siyasi önceliklerinin Gallerialar, Plazalar ve 5 yıldızlı oteller yapmak değil, dar gelirli bölgelere elektrik, yol, su götürmek ve tapu vermek" olduğunu açıklamıştır.

Sözen ayrıca Gökkafes ve Park Otel inşaatlarını durdurmak için girişimlerde bulunmuş, inşaatları mühürlemiş, ancak bu dönemde bir sonuç alamamıştır.

PARK OTEL

NAZIM PLAN BÜROSU

Sözen'in göreve geldiği ilk zamanlarda attığı en önemli adım ise, 1980 ihtilali ile lağvedilen Nazım Plan Bürosu'nu, 1989 yılında yeniden kurdurması olmuştur.

İSKİ SKANDALI PATLADI

Dr. İ.Ergun GÖKNEL
İSKİ GENEL MÜDÜRÜ

1992'de Topkapı-Sirkeci arasında hızlı tramvay (T1 hattı) seferleri başlatıldı. Bunlara rağmen 1993 yılında patlak veren İSKİ Skandalı, belediye ile işçiler arasındaki sorunlara bağlı olarak yaşanan çöp sorunu ve yaygın su kesintileri nedeniyle kendisi ve SHP büyük oranda yıprandı.
1994 yerel seçimleri'nde tekrar aday olmadı. 2002 yılında CHP Sivas Milletvekili seçildi.

İSKİ SKANDALI

1990'lı yılların başlarında tarihinin en susuz dönemini yaşayan İstanbul'un içme suyu temin etmekle görevli kurumu İSKİ'nin Genel Müdürü Ergun Göknel'in, kurumun ihalelerini paravan olarak kurduğu şirketlere verdiği ve bu ihalelerde büyük yolsuzluklar yaptığı ortaya çıktı.

Olayın ortaya çıkması ise Göknel'in eşi ile olan ilişkisinin bozulmasına dayanıyor. Eşi Nurdan Erbuğ'la ilişkisi bozulan Göknel, İSKİ'de sekreterliğini yapan Feray Işık ile aşk ilişkisi yaşamaya başlamıştı. Bu durumdan hoşnut olmayan Nurdan Erbuğ, eşi Ergun Göknel'in yaptığı yolsuzlukları ortaya çıkardı.
Sanıklar ilk olarak 25 Ekim 1993'te satın alınan klorun bedelinin yüksek gösterilerek yolsuzluk yapıldığı suçlamasıyla hakim karşısına çıktı.

Dr. İ.Ergun GÖKNEL
İSKİ GENEL MÜDÜRÜ

6 Aralık 1993'te davanın tutuklu zanlılarında Ergun Göknel'in İsviçre'de bulunan Amerikan Discon Bank'ta 30 000 ABD Doları ve 670 000 Alman Markı bulunduğu saptandı. Göknel'in tüm hesaplarına el konulurken, İsviçre'deki paranın da iadesi de istendi. Murat Karayalçın, Sözen ve Yüksel Çengel, İSKİ davasında beraat etmiştir.

Ümraniye çöp patlaması

28 Nisan 1993 tarihinde İstanbul'un Ümraniye ilçesi Hekimbaşı çöplüğünde biriken metan gazının patlaması sonucu meydana gelen facia. Olayda 27 kişi öldü, 12 kişi kayboldu.Kaybolan 12 kişinin cesedi ise bulunamamıştır

Cumhuriyet

SEKERBANK

Çöp dağı patladı

Öldüren ihmal Ümraniye Hekimbaşı Çöplüğü'nde biriken metan gazı patlayınca çöp dağı bir mahallenin üzerine çöktü. 25 ev çöp yığının altında kaldı ilk anda 4'ü çocuk 8 ceset çıkarıldı. Ölü sayısının artacağı belirtiliyor.

'Bizi dinlemediler' Çöplüğün kaldırılması için yaptıkları tüm çağrıların sonuçsuz kalmasından yakınan Ümraniye Belediye Başkanı Şinasi Öktem ise 'Burada yaşayanlar öleceklerini biliyordu' dedi.

Facia önceden belliydi

Önceden belliydi

Çöplük faciası

► Ümraniye çöplüğü bomba gibi patladı, evler, insanlar çöp dağının altında kaldı

► Facia, sorumsuzluğun son örneği... Yıllar süren uyarıları kimse dikkate almadı

1991 YILI İSKİ FAALİYET RAPORU

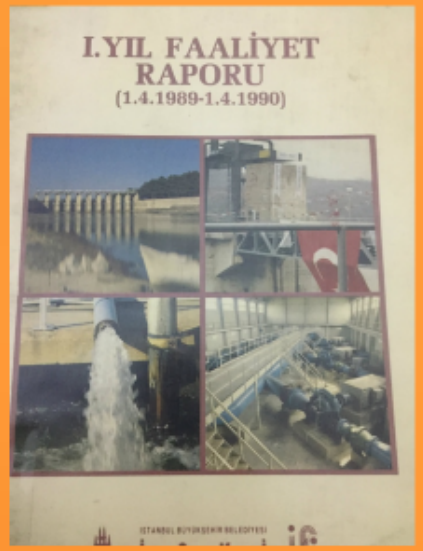

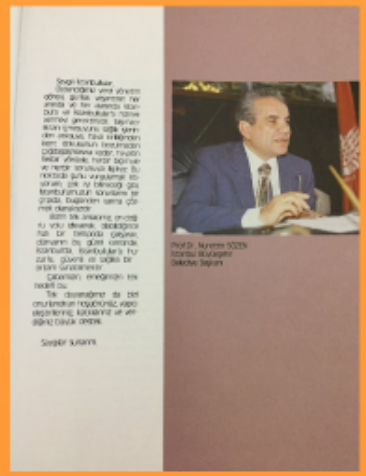

İSKİ'NİN GÖREV VE YETKİLERİ

1991 YILI İSKİ FAALİYETLERİ

ÇENGELKÖY KOLLEKTÖRÜ

TERKOS GÖLÜ

ÖMERLİ BARAJI ARITMA TESİSİ

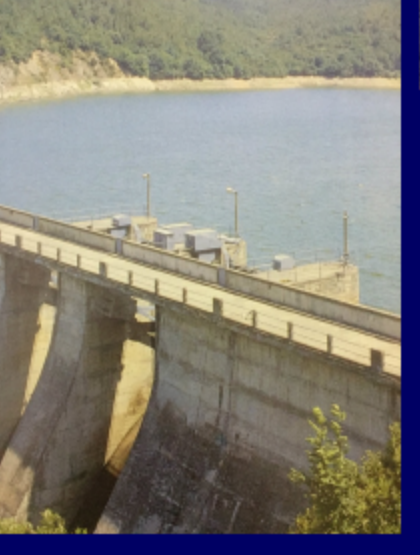

İSKİ FALİYET RAPORU

1989-1990

ERGUN GÖKNEL:

Terkos'tan su alan semtleri, Büyükçekmece Barajı'na bağlayacak yedekleme hattının ön çalışmasına derhal başladık. İhale işlemleri süren bu hattı 1991 sonunda işletmeye açacağız. Bunun yanısıra Terkos, Kağıthane arasına 3 isale hattı döşemeye ve yeni bir pompa istasyonu inşa etmeye karar verdik. İhale işlemleri süren ve 1991 yılı sonunda işletmeye açılacak bu yeni hat su kayıplarını en aza indirecek ve Terkos'tan su basma kapasitesi artacaktır.

Bu isale hattından başka Terkos'tan su alan semtleri bir ölçüde rahatlatmak için günde 100 bin metreküp su takviyesine yönelik 2 ayrı proje hazırladık. Bu projelerle 200 bin ailenin su ihtiyacı karşılanmış olacaktır.Ömerli Barajı'ndan Güney Haliç kesimine su veren hattan Kuzey Haliç'e su aktarmak üzere toplam 60 bin metreküp kapasiteli 2 hat döşenecektir

Diğeri de Yalova Kuruçeşme su taşıma projesidir. Bu proje de deniz tankerleriyle Yalova'dan Kuruçeşme'ye günde 30 bin metreküp su taşınacak ve Kuruçeşme'nin kuzeyinde kalan büyük kesim takviye edilecektir. Bu 2 proje Mayıs 1990 içinde bitirilecektir.Ayrrıca acil su taleplerini karşılamak üzere Destek Hizmet Merkezi'ni kurduk ve bu merkez kanalıyla şube yolu arızası , susuzluk kanal arızası tankerle su talebi gibi acil sorunlara çözüm getirdik. 1989 yılında su alanında önemli bir yenilik de "Bedava su" uygulamasıydı. 10 metrküpten az su kullanan tek konutta tek su saati bulunan ve İSKİ'ye su borçlarını ödemiş olan herkes 1 Haziran'dan başlayarak kullandığı suya para vermedi. Atıksu konusuna gelince , en başta İSKİ yönetimi olarak biyolojik arıtmayı atıksu sorununa getirilecek köklü çözüm olarak görüyoruz

KANALİZASYON VE DERE ISLAH ÇALIŞMALARI

1989 yılında başlatılan çalışmalar içinde yapımı planlanmış ve ihalesi sonuçlandırılarak inşaatına başlanmış şebeke yatırımları şunlardır: Bakırköy'de 30 km, Beyoğlu'nda 12 km, Sarıyer'de 30 km, Beşiktaş-Şişli ilçelerinde 30 km, Kağıthane'de 30 km, Beykoz'da 42 km, Kadıköy'de 30 km, kartal'da 30 km, Ümraniye'de 30 km, Üsküdar'da 30 km, Pendik'te 30 km kanal döşenmesi. Söz konusu çalışmaların 17 km'lik bölümü tamamlanmıştır.

Şebeke yapımı tamamlanmış ve 1990 yılı içinde ihale edilen kanalizasyon yatırımları ise şunlardır: Zeytinburnu-Fatih -Eminönü ilçelerinde 15 km, Eyüp'te 30 km, Gaziosmanpaşa ilçesinde 15 km. Kanalizasyon çalışmalarının yanısıra dere ıslah çalışmaları da 1989 yılı boyunca ağırlık kazanmıştır. Dereler ıslah edilerek herhangi bir nedenle dolduğunda rahatlıkla temizlenebilecek ve böylece milyarlar harcanan bu önemli yatırımlar kısa zamanda elden çıkmayacak ve istanbul'a hizmet verecektir.

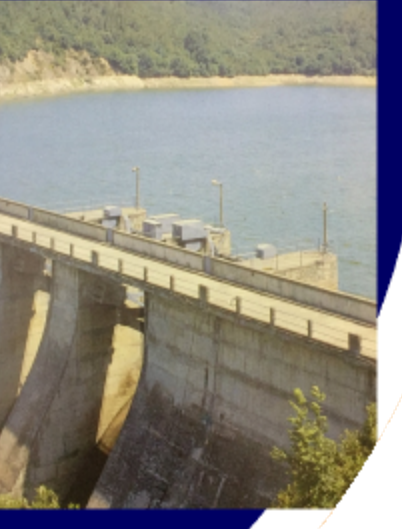

Ayamama ve bunun kolu olan Kaynarca Derelerinin ıslah çalışmaları 1989 yılında devam etmiş , bu yılın temmuz ayı içinde Bekar, Istavroz, Tarabya ve Baruthane ve onun kolu olan Feriköy Derelerinin ıslahı başlatılmıştır. Ayvacık deresinin ıslahı sene sonuna başlamış, Seyit Ahmet Deresi'nin ıslah işi ihale aşamasına getirilmiştir. Kurbağalıdere ıslah çalışmaları İSKİ,DSİ ,Büyükşehir Belediyesi ,Ümraniye, Üsküdar, Kadıköy Belediyeleri'nin ortak çalışmasıyla sürdürülmektedir. Sözkonusu proje temmuz 1990 yılında ihale edilmiş olacaktır.

SONUÇ OLARAK;

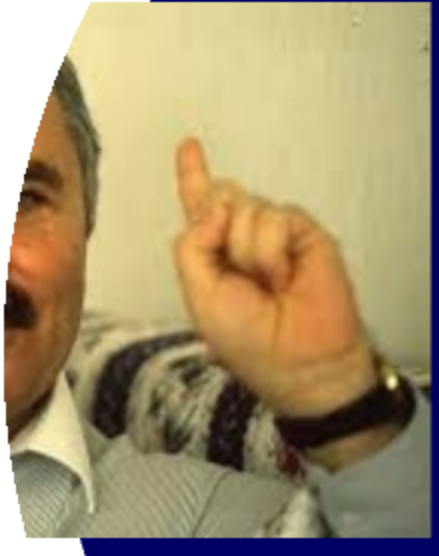

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne başkanlık yapmış olan Bedrettin Dalan başarılı projelere imza atmıştır. Mevcut belediyecilik yasaları o dönemde çıkmış ve hala da devam etmektedir.Nurettin Sözen ise her ne kadar bu megapol için çalışma yapmışsa da belediyecilik anlamında pek bir varlık gösterememiş, İSKİ , Ümraniye çöp faciası gibi skandallar kendisini ve partisini yıpratmıştır.